

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 19 päivänä joulukuuta 2002,

kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehdyn Rotterdamin yleissopimuksen hyväksymisestä Euroopan yhteisön puolesta

(2003/106/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja 300 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio on osallistunut yhteisön puolesta kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehtyä Rotterdamin yleissopimusta koskeviin neuvotteluihin neuvoston antamien neuvotteluvaltuuksien mukaisesti.
- (2) Yleissopimus allekirjoitettiin neuvottelujen päätteeksi yhteisön puolesta Rotterdamissa 11 päivänä syyskuuta 1998.
- (3) Yleissopimus on tärkeä edistysaskel kehitettäessä tiettyjen vaarallisten kemikaalien ja torjunta-aineiden kansainvälisen kaupan sääntelyä, jonka avulla voidaan suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä mahdollisilta haitoilta sekä edistää näiden aineiden ympäristönäkökohtien kanalta järkevää käyttöä.
- (4) Yleissopimus on avoin valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille ratifiointia tai hyväksymistä varten.

(5) Yleissopimuksen mukaisesti alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön on ilmoitettava yleissopimuksen ratifiointia, hyväksymistä tai siihen liittymistä koskevassa asiakirjassaan toimivaltansa laajuus yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

(6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 304/2003 vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista ⁽³⁾ hyväksyttiin 28 päivänä tammikuuta 2003.

(7) Sen vuoksi yhteisö voi hyväksyä yleissopimuksen,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta 11 päivänä syyskuuta 1998 allekirjoitettu Rotterdamin yleissopimus kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevasta ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä.

Yleissopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteessä A.

2 artikla

1. Neuvoston puheenjohtaja oikeutetaan nimeämään henkilö tai henkilöt, jolla tai joilla on valtuudet antaa hyväksymisasiakirja talletettavaksi yhteisön puolesta Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille yleissopimuksen 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL C 126 E, 28.5.2002, s. 274.

⁽²⁾ Lausunto annettu 24. lokakuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 1.

2. Henkilö tai henkilöt, jolla tai joilla on valtuudet antaa hyväksymisasiakirja talletettavaksi, antavat samaan aikaan tallettavaksi yleissopimuksen 25 artiklan 3 kohdassa edellytetyn toimivaltaa koskevan julistuksen, joka on tämän päätöksen liitteessä B.

Tehty Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2002.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

L. ESPERSEN

LIITE A

KÄÄNNÖS

ROTTERDAMIN YLEISSOPIMUS KANSAINVÄLISEN KAUPAN KOhteina OLEVIA TIETTYJÄ VAARALLISIA KEMIKAALEJA JA TORJUNTA-AINEITA KOSKEVAN ILMOITETUN ENNAKKOSUOSTUMUKSEN MENETTELYSTÄ

Tämän yleissopimuksen osapuolet, jotka

ovat tietoisia tiettyjen kansainvälisen kaupan kohteina olevien vaarallisten kemikaalien ja torjunta-aineiden haitallisesta vaikutuksesta ihmisten terveyteen ja ympäristöön,

palauttavat mieleen Rio de Janeiron ympäristöä ja kehitystä koskevan julistuksen asiaa koskevat määräykset ja toimintasuunnitelmassa N:o 21 olevan 19 luvun, joka koskee ympäristön kannalta kestävää myrkyllisten kemikaalien käsittelyä, mukaan lukien myrkyllisten ja vaarallisten tuotteiden laittomien kansainvälisten kuljetusten estäminen,

ovat tietoisia Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) yhteydessä sekä Yhdistyneiden Kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestössä (FAO) vapaaehtoisin ilmoitetun ennakosuostumuksen menettelyn puolesta tehdystä työstä ja siitä, että tätä menettelyä koskevat määräykset vahvistetaan kansainvälisen kaupan kohteina olevia kemikaaleja koskevien tietojen vaihtoa koskevissa UNEP:n muutetuissa Lontoon suuntaviivoissa (jäljempänä 'muutetut Lontoon suuntaviivat') sekä torjunta-aineiden jakelua ja käyttöä koskevissa FAO:n kansainvälisissä menettelysäännöissä (jäljempänä 'kansainväliset menettelysäännöt'),

ottavat huomioon kehitysmaiden ja siirtymätalouden maiden olosuhteet ja erityisvaatimukset, erityisesti tarpeen vahvistaa kemikaalien hallintoon, mukaan lukien teknologian siirtoon, tarvittavia kansallisia voimavaroja ja valmiuksia myöntämällä taloudellista ja teknistä tukea sekä edistämällä osapuolten välistä yhteistyötä,

toteavat eräiden maiden erityiset tarpeet saada tietoja kauttakuljetuksista,

tunnustavat, että kemikaaleja koskevia moitteettomia hallintokäytäntöjä olisi edistettävä kaikissa maissa ottamalla huomioon muun muassa kansainvälisissä menettelysäännöissä määrättyt vapaaehtoiset standardit sekä kemikaalien kansainvälistä kauppaa koskevat UNEP:n eettiset säännöt,

haluavat varmistaa, että niiden alueelta viedyt vaaralliset kemikaalit pakataan ja merkitään tavalla, jolla taataan ihmisten terveyden ja ympäristön riittävä suojeleminen muutettujen Lontoon suuntaviivojen ja kansainvälisten menettelysääntöjen periaatteiden mukaisesti,

tunnustavat, että kauppa- ja ympäristöpolitiikkojen olisi tuettava toisiaan kestävä kehityksen saavuttamiseksi,

korostavat, että minkään tässä yleissopimuksessa ei tulkita viittaavan millään tavoin sellaisten oikeuksien ja velvollisuuksien muuttamiseen, joita osapuolella on kansainvälisen kaupan kohteena olevia kemikaaleja tai ympäristönsuojelua koskevien voimassa olevien kansainvälisten sopimusten nojalla,

ymmärtävät, että edellä mainitun johdanto-osan kappaleen tarkoituksena ei ole luoda tämän yleissopimuksen ja muiden kansainvälisten sopimusten välille hierarkkista suhdetta, ja

ovat päättäneet suojella ihmisten terveyttä, myös kuluttajien ja työntekijöiden terveyttä, sekä ympäristöä tiettyjen kansainvälisen kaupan kohteina olevien vaarallisten kemikaalien ja torjunta-aineiden mahdollisilta haitallisilta vaikutuksilta,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla**Tavoite**

Tämän yleissopimuksen tavoitteena on edistää osapuolten välistä yhteistä vastuuta ja yhteistyötä tiettyjen vaarallisten kemikaalien kansainvälisessä kaupassa ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi mahdollisilta haitoilta sekä myötävaikuttaa ympäristönäkökohtien kannalta järkevään kemikaalien käyttöön helpottamalla kemikaalien ominaisuuksia koskevien tietojen vaihtoa määräämällä kansallisesta kemikaalien tuontiin ja vientiin sovellettavasta päätöksentekomenettelystä sekä ilmoittamalla kyseisistä päätöksistä osapuolille.

2 artikla**Määritelmät**

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan:

- a) 'kemikaalilla' sellaisenaan taikka seoksessa tai valmisteessa olevaa ainetta, joka on teollisesti valmistettu tai saatu luonnosta ja jossa ei ole eläviä organismeja. Siihen kuuluvat seuraavat luokat: torjunta-aineet (mukaan lukien erittäin vaaralliset torjunta-ainevalmisteet) sekä teollisuuskemikaalit;
- b) 'kielletyllä kemikaalilla' kemikaalia, jonka käyttö yhdessä tai useammassa luokassa on kielletty suoraan sovellettavalla lainsäädäntötoimella ihmisten terveyden tai ympäristön suojelemiseksi. Ilmaisuihin kattaa kemikaalit, joita ei ole hyväksytty ensikäyttöä varten tai jotka teollisuus on poistanut kotimaan markkinoilta taikka vetänyt pois kotimaisesta hyväksymismenettelystä käsittelyn ollessa vielä kesken, ja tämä on todistettavasti tehty ihmisten terveyden tai ympäristön suojelemiseksi;
- c) 'ankarasti säännellyllä kemikaalilla' kemikaalia, jonka lähes kaikki käyttö yhdessä tai useammassa luokassa on kielletty suoraan sovellettavalla lainsäädäntötoimella ihmisten terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, mutta jonka tietty erityiskäyttö on kuitenkin sallittu. Ilmaisuihin kattaa kemikaalit, joita ei ole hyväksytty juuri mitään käyttöä varten tai jotka tuotannonala on poistanut kotimaan markkinoilta taikka vetänyt pois kotimaisesta hyväksyntämenettelystä käsittelyn ollessa vielä kesken, ja tämä on todistettavasti tehty ihmisten terveyden tai ympäristön suojelemiseksi;
- d) 'erittäin vaarallisella torjunta-ainevalmisteella' kemikaalia, joka on tarkoitettu tuholaisten torjuntaa varten ja joka aiheuttaa käyttöolosuhteissa yhden tai useamman altistuksen jälkeen nopeasti havaittavissa olevia vakavia vaikutuksia terveydelle ja ympäristölle;
- e) 'suoraan sovellettavalla lainsäädäntötoimella' osapuolen toteuttamaa toimenpidettä, joka ei edellytä osapuolelta

myöhempää lainsäädäntötoimea ja jonka tarkoituksena on kieltää kemikaalin käyttö tai rajoittaa sitä huomattavasti;

- f) 'tuonnilla' ja 'viennillä' asiayhteydestä riippuen kemikaalin siirtoa yhdeltä osapuolelta toiselle, lukuun ottamatta pelkkiä kauttakuljetuksia;
- g) 'osapuolella' valtiota tai alueellista taloudellisen yhdentymisen järjestöä, joka on sitoutunut tähän yleissopimukseen ja jonka osalta tämä yleissopimus on voimassa;
- h) 'alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä' tietyn alueen täysivaltaisten valtioiden muodostamaa järjestöä, jolle sen jäsenvaltiot ovat siirtäneet toimivaltaa tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa ja joka on sen sisäisten menettelyjen mukaisesti asianmukaisella tavalla valtuutettu allekirjoittamaan, ratifioimaan tai hyväksymään tämä yleissopimus taikka liittymään siihen;
- i) 'kemikaalien arviointikomitealla' 18 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua osapuolten alaista elintä.

3 artikla**Yleissopimuksen soveltamisala**

- 1. Tätä yleissopimusta sovelletaan:
 - a) kiellettyihin tai ankarasti säänneltyihin kemikaaleihin; ja
 - b) erittäin vaarallisiin torjunta-ainevalmisteisiin.
- 2. Tätä yleissopimusta ei sovelleta:
 - a) huumausaineisiin ja psykoaktiivisiin aineisiin;
 - b) radioaktiivisiin aineisiin;
 - c) jätteisiin;
 - d) kemiallisiin aseisiin;
 - e) farmaseuttisiin tuotteisiin, mukaan lukien ihmisten ja eläinten lääkkeisiin;
 - f) elintarvikkeiden lisäaineina käytettäviin kemikaaleihin;
 - g) elintarvikkeisiin;
 - h) kemikaaleihin, joita käytetään sellaisina määrinä, jotka eivät todennäköisesti vaikuta ihmisten terveyteen tai ympäristöön, ja jotka on tuotu maahan

- i) tutkimusta tai analyysia varten; tai
- ii) yksityishenkilön henkilökohtaista käyttöä varten, jos tuotu määrä on kohtuullinen kyseisen käytön kannalta.

4 artikla

Nimetyt kansalliset viranomaiset

1. Kukin osapuoli nimeää vähintään yhden kansallisen viranomaisen, joka valtuutetaan toteuttamaan omissa nimissään tässä yleissopimuksessa edellytetyt hallinnolliset toimet.
2. Kukin osapuoli pyrkii varmistamaan, että tämän viranomaisen tai näiden viranomaisten resurssit ovat riittävät toteuttamaan nämä tehtävät tehokkaasti.
3. Kukin osapuoli ilmoittaa tämän viranomaisen tai näiden viranomaisten nimen ja osoitteen sihteeristölle viimeistään sinä päivänä, jona tämä yleissopimus tulee sen osalta voimaan. Osapuolet ilmoittavat viipymättä sihteeristölle tämän viranomaisen tai näiden viranomaisten nimen tai osoitteen muuttumisesta.
4. Sihteeristö ilmoittaa viipymättä osapuolille 3 kohdan nojalla saamansa tiedot.

5 artikla

Kiellettyjä tai ankarasti säänneltyjä kemikaaleja koskevat menettelyt

1. Jokainen suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen hyväksynyt osapuoli ilmoittaa tästä kirjallisesti sihteeristölle. Ilmoitus tehdään mahdollisimman pian, ja joka tapauksessa viimeistään 90 päivää sen jälkeen, kun suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi on tullut voimaan, ja siihen sisällytetään, sikäli kuin ne ovat saatavissa, liitteessä I edellytetyt tiedot.
2. Kukin osapuoli ilmoittaa viimeistään sinä päivänä, jona yleissopimus tulee sen osalta voimaan, kirjallisesti sihteeristölle kyseisenä aikana voimassa olevista suoraan sovellettavista lainsäädäntötoimistaan, mutta niiden osapuolten, jotka ovat toimittaneet ilmoitukset suoraan sovellettavista lainsäädäntötoimista muutettujen Lontoon suuntaviivojen tai kansainvälisten menettelysääntöjen nojalla, ei tarvitse toimittaa näitä ilmoituksia uudelleen.
3. Sihteeristö todentaa mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään kuusi kuukautta 1 ja 2 kohdan nojalla toimitetun ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen, sisältääkö ilmoitus liitteessä I edellytetyt tiedot. Jos ilmoitus sisältää vaaditut tiedot, sihteeristö toimittaa viipymättä kaikille osapuolille tiivistelmän vastaanotetuista tiedoista. Jos ilmoitus ei sisällä vaadittavia tietoja, sihteeristö ilmoittaa tästä ilmoituksen tehneelle osapuolelle.

4. Sihteeristö toimittaa kuuden kuukauden välein osapuolille yhteenvedon 1 ja 2 kohdan nojalla vastaanotetuista tiedoista, mukaan lukien sellaisia ilmoituksia koskevat tiedot, joissa ei ole kaikkia liitteessä I edellytettyjä tietoja.

5. Kun sihteeristö on vastaanottanut ainakin yhden ilmoituksen vähintään kahdelta ilmoitetun ennakkosuostumuksen alueelta sellaisen kemikaalin osalta, jonka sihteeristö on todennut täyttävän liitteessä I edellytetyt vaatimukset, se toimittaa ne kemikaalien arviointikomitealle. Ilmoitetun ennakkosuostumuksen alueiden kokoonpano määritetään osapuolten konferenssin ensimmäisessä kokouksessa yksimielisellä päätöksellä.

6. Kemikaalien arviointikomitea tarkastelee tällaisten ilmoitusten sisältämät tiedot liitteessä II määrättyjen arviointiperusteiden mukaisesti sekä suosittaa osapuolten konferenssille, olisiko kemikaaliin sovellettava ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelyä ja pitäisikö se näin ollen mainita liitteessä III.

6 artikla

Erittäin vaarallisia torjunta-ainevalmisteita koskevat menettelyt

1. Osapuoli, joka on kehitysmäa tai jonka kansantalous on siirtymävaiheessa ja jolle erittäin vaarallinen torjunta-ainevalmiste aiheuttaa käyttöolosuhteissa ongelmia sen alueella, voi ehdottaa sihteeristölle, että kyseinen erittäin vaarallinen torjunta-ainevalmiste lisätään liitteessä III olevaan luetteloon. Ehdotusta laatiessaan osapuoli voi käyttää hyväkseen asianmukaisesta lähteestä saamaansa teknistä asiantuntija-apua. Ehdotus sisältää liitteessä IV olevassa 1 osassa vaaditut tiedot.
2. Sihteeristö todentaa mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua 1 kohdan mukaisen ehdotuksen vastaanottamisesta, sisältääkö ehdotus liitteessä IV olevassa 1 osassa edellytetyt tiedot. Jos ehdotuksessa on vaaditut tiedot, sihteeristö toimittaa viipymättä kaikille osapuolille tiivistelmän vastaanotetuista tiedoista. Jos ehdotuksessa ei ole vaadittavia tietoja, sihteeristö ilmoittaa tästä ehdotuksen tehneelle osapuolelle.
3. Sihteeristö hankkii liitteessä IV olevassa 2 osassa määrätty lisätiedot 2 kohdan nojalla toimitettujen ehdotusten osalta.
4. Kun 2 ja 3 kohdan vaatimukset on täytetty tietyn erittäin vaarallisen torjunta-ainevalmisteen osalta, sihteeristö toimittaa ehdotuksen ja asiaa koskevat tiedot kemikaalien arviointikomitealle.
5. Kemikaalien arviointikomitea tarkastelee ehdotuksen sisältämiä tietoja sekä sihteeristön hankkimia lisätietoja ja suosittelee liitteessä IV olevassa 3 osassa määrättyjen arviointiperusteiden mukaisesti osapuolten konferenssille, olisiko kyseiseen erit-

täin vaaralliseen torjunta-ainevalmisteeseen sovellettava ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelyä ja pitäisikö se näin ollen mainita liitteessä III olevassa luettelossa.

7 artikla

Kemikaalien lisääminen liitteessä III olevaan luetteloon

1. Kemikaalien arviointikomitea valmistelee päätöksenteko-ohjeen luonnoksen kustakin kemikaalista, jota se on päättänyt suositella lisättäväksi liitteessä III olevaan luetteloon. Päätöksenteko-ohjeen tulisi perustua ainakin liitteessä I tai, soveltuvin osin, liitteessä IV määritettyihin tietoihin, ja siinä tulisi olla tiedot kemikaalin käytöstä muissa luokissa kuin siinä, johon suoraan sovellettavaa lainsäädäntötointa sovelletaan.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu suositus sekä päätöksenteko-ohjeen luonnos toimitetaan osapuolten konferenssille. Osapuolten konferenssi päättää, sovelletaanko kemikaaliin ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelyä, ja näin ollen, lisätäänkö se liitteessä III olevaan luetteloon ja hyväksytäänkö päätöksenteko-ohjeen luonnos.

3. Kun osapuolten konferenssi on päättänyt sisällyttää kemikaalin liitteessä III olevaan luetteloon ja hyväksyä asiaa koskevan päätöksenteko-ohjeen, sihteeristö toimittaa viipymättä kyseiset tiedot kaikille osapuolille.

8 artikla

Ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelyyn kuuluvat kemikaalit

Niiden kemikaalien osalta, lukuun ottamatta liitteessä III lueteltuja kemikaaleja, jotka on sisällytetty vapaaehtoiseen ennakkosuostumuksen menettelyyn ennen osapuolten konferenssin ensimmäistä kokousta, osapuolten konferenssi päättää kyseisessä kokouksessa sisällyttää kyseisen kemikaalin liitteessä III olevaan luetteloon, jos se täyttää kaikki kyseiseen luetteloon ottamista koskevat vaatimukset.

9 artikla

Kemikaalien poistaminen liitteessä III olevasta luettelosta

1. Jos osapuoli toimittaa sihteeristölle tietoja, joita ei ollut saatavilla silloin, kun kemikaali päätettiin ottaa liitteessä III olevaan luetteloon, ja kyseisistä tiedoista käy ilmi, ettei kemikaalin kuuluminen kyseiseen luetteloon ole välttämättä enää perusteltua liitteen II tai soveltuvin osin liitteen IV asiaan kuuluvien arviointiperusteiden mukaisesti, sihteeristö toimittaa kyseiset tiedot kemikaalien arviointikomitealle.

2. Kemikaalien arviointikomitea tarkastelee 1 kohdan nojalla vastaanottamia tietoja. Kemikaalien arviointikomitea valmistelee tarkistetun päätöksenteko-ohjeen luonnoksen jokaisesta kemikaalista, jonka poistamista liitteessä III olevasta luettelosta se on liitteen II tai, soveltuvin osin, liitteen IV asiaa koskevien arviointiperusteiden mukaisesti päättänyt suositella.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu suositus toimitetaan osapuolten konferenssille ja siihen liitetään tarkistettu päätöksenteko-ohjeen luonnos. Osapuolten konferenssi päättää siitä, pitäisikö kemikaali poistaa liitteessä III olevasta luettelosta ja hyväksytäänkö tarkistettu päätöksenteko-ohjeen luonnos.

4. Kun osapuolten konferenssi on päättänyt poistaa kemikaalin liitteessä III olevasta luettelosta ja hyväksyä päätöksenteko-ohjeen, sihteeristö toimittaa viipymättä nämä tiedot kaikille osapuolille.

10 artikla

Liitteessä III olevassa luettelossa mainittujen kemikaalien tuontiin liittyvät velvoitteet

1. Kukin osapuoli toteuttaa asianmukaiset lainsäädännölliset ja hallinnolliset toimenpiteet, jotta liitteessä III olevassa luettelossa mainittujen kemikaalien tuonnista voidaan tehdä päätökset hyvissä ajoin.

2. Kukin osapuoli toimittaa sihteeristölle mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään yhdeksän kuukautta 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua päätöksenteko-ohjeen lähettämispäivän jälkeen kyseisen kemikaalin tulevaa tuontia koskevan vastineen. Jos osapuoli muuttaa tätä vastinetta, se toimittaa viipymättä tarkistetun vastineen sihteeristölle.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettua määräajan kuluessa umpeen sihteeristö kehottaa viipymättä kirjallisesti osapuolta, joka ei ole antanut vastinetta, täyttämään kyseisen velvoitteen. Jos osapuoli ei pysty antamaan vastinetta, sihteeristö auttaa sitä tarvittaessa antamaan vastineen 11 artiklan 2 kohdan viimeisessä virkkeessä määrätyn määräajan kuluessa.

4. Edellä 2 kohdan mukaisessa vastineessa on joko:

a) lainsäädännöllisten tai hallinnollisten toimenpiteiden nojalla tehty lopullinen päätös:

i) sallia tuonti;

ii) kieltää tuonti; tai

iii) sallia tuonti tietyin edellytyksin; taikka

b) väliaikainen vastine, joka voi olla:

11 artikla

- i) väliaikainen päätös, jolla tuonti sallitaan tietyin edellytyksin tai ilman edellytyksiä taikka jolla tuonti kielletään väliaikaisesti;
- ii) lausunto, jonka mukaan lopullista päätöstä valmistellaan aktiivisesti;
- iii) sihteeristölle tai suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen ilmoittaneelle osapuolelle osoitettu pyyntö toimittaa lisätietoja;
- iv) sihteeristölle osoitettu pyyntö avustaa kemikaalin arvioinnissa.

5. Edellä 4 kohdan a tai b alakohdan mukaisessa vastineessa on täsmennettävä liitteessä III kyseisen kemikaalin osalta eriteltyjä luokkia.

6. Lopulliseen päätökseen olisi liitettävä kuvaus niistä lainsäädännöllisistä tai hallinnollisista toimenpiteistä, joihin se perustuu.

7. Kukin osapuoli toimittaa viimeistään sinä päivänä, jona tämä yleissopimus tulee sen osalta voimaan, sihteeristölle vastineet kaikista liitteessä III luetelluista kemikaaleista. Muutettujen Lontoon suuntaviivojen tai kansainvälisten menettelysääntöjen nojalla vastineen antaneen osapuolen ei tarvitse toimittaa kyseisiä vastineita uudelleen.

8. Kukin osapuoli antaa tämän artiklan nojalla antamansa vastineen lainkäyttövaltaansa kuuluvien asianomaisten osapuolten käyttöön lainsäädännöllisten tai hallinnollisten toimenpiteidensä mukaisesti.

9. Osapuolen, joka 2 ja 4 kohdan sekä 11 artiklan 2 kohdan nojalla päättää kieltää kemikaalin tuonnin tai sallia kemikaalin tuonnin ainoastaan tietyin edellytyksin, on samanaikaisesti, jollei se ole jo tehnyt tätä, kiellättävä tai saatettava samojen edellytysten alaiseksi:

a) kemikaalin tuonti kaikkialta; ja

b) kemikaalien tuotanto kotimaan käyttöä varten.

10. Sihteeristö ilmoittaa kuuden kuukauden välein kaikille osapuolille vastaanottamistaan vastineista. Ilmoitukseen sisällytetään kuvaus päätöksen perusteena olevista lainsäädännöllisistä tai hallinnollisista toimenpiteistä, jos se on saatavilla. Lisäksi sihteeristö ilmoittaa osapuolille tapauksista, joissa vastinetta ei ole annettu.

Liitteessä III olevassa luettelossa mainittujen kemikaalien vientiin liittyvät velvoitteet

1. Kukin viejäosapuoli

- a) toteuttaa asianmukaiset lainsäädännölliset tai hallinnolliset toimenpiteet sihteeristön toimittamien vastineiden ilmoittamiseksi 10 artiklan 10 kohdan mukaisesti osapuolen lainkäyttövaltaan kuuluville asianosaisille;
- b) toteuttaa asianmukaiset lainsäädännölliset tai hallinnolliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sen lainkäyttövaltaan kuuluvat viejät noudattavat kunkin vastineen yhteydessä tehtyjä päätöksiä viimeistään kuusi kuukautta sen päivän jälkeen, jona sihteeristö ilmoitti ensimmäistä kertaa osapuolille tällaisesta vastineesta 10 artiklan 10 kohdan mukaisesti;
- c) kehottaa ja neuvoo tuojaosapuolia pyynnöstä soveltuvin osin
 - i) hankkimaan lisätietoja, jotta ne pystyvät toteuttamaan toimenpiteet 10 artiklan 4 kohdan ja jäljempänä 11 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti; sekä
 - ii) vahvistamaan voimavarojaan ja valmiuksiaan kemikaalien hallinnoimiseksi turvallisesti niiden elinkaaren aikana.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että liitteessä III olevassa luettelossa mainittua kemikaalia ei viedä sen alueelta sellaisen tuojaosapuolen alueelle, joka ei poikkeuksellisesti ole pystynyt toimittamaan vastinetta tai joka toimittaa väliaikaisen vastineen, joka ei sisällä väliaikaista päätöstä, jollei

- a) kyseessä ole kemikaali, joka on tuontihetkenä rekisteröity kemikaaliksi tuojaosapuolella; tai
- b) kyseessä ole kemikaali, jota on todistettavasti tuotu aiemmin tuojaosapuoleen tai käytetty siellä ja jonka osalta ei ole määrätty sääntelyä sen käytön kieltämiseksi; tai
- c) viejä ole hakenut ja saanut tuontilupaa tuojaosapuolen nimetyltä kansalliselta viranomaiselta. Tuojaosapuoli vastaa tällaiseen pyyntöön 60 päivän kuluessa ja ilmoittaa viipymättä sihteeristölle päätöksestään.

Tämän kappaleen mukaisia viejäosapuolta sitovia velvoitteita sovelletaan kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona sihteeristö ilmoittaa ensimmäistä kertaa osapuolille 10 artiklan 10 kohdan mukaisesti, ettei osapuoli ole toimittanut vastinetta tai

että se on toimittanut väliaikaisen vastineen, joka ei sisällä väliaikaista päätöstä, ja niitä sovelletaan yhden vuoden ajan.

12 artikla

Vienti-ilmoitus

1. Jos osapuolen kieltämää tai ankarasti sääntelemää kemikaalia viedään kyseisen osapuolen alueelta, se antaa vienti-ilmoituksen tuojaosapuolelle. Vienti-ilmoitukseen sisällytetään liitteessä V määrätty tiedot.

2. Vienti-ilmoitus annetaan ennen kuin kyseistä kemikaalia viedään ensimmäistä kertaa asiaa koskevan suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen hyväksymisen jälkeen. Tämän jälkeen vienti-ilmoitus annetaan ennen kalenterivuoden ensimmäistä vientitapahtumaa. Tuojaosapuolen nimetty kansallinen viranomainen voi päättää, ettei ilmoitusta tarvitse antaa ennen vientiä.

3. Viejäosapuoli antaa ajan tasalle saatetun vienti-ilmoituksen sen jälkeen, kun se on hyväksynyt sellaisen suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen, joka aiheuttaa suuria muutoksia kemikaalin kieltämiseen tai ankaraan sääntelyyn.

4. Tuojaosapuoli antaa vastaanottoilmoituksen ensimmäisestä suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen hyväksymisen jälkeisestä vienti-ilmoituksesta. Jos viejäosapuoli ei saa vastaanottoilmoitusta 30 päivän kuluessa vienti-ilmoituksen lähettämisestä, se lähettää toisen ilmoituksen. Viejäosapuoli toteuttaa kohtuudella edellytettäviä toimia varmistaakseen, että tuojaosapuoli vastaanottaa toisen ilmoituksen.

5. Edellä 1 kohdassa määrättyjä osapuolen velvoitteita ei enää sovelleta, kun

- a) kemikaali mainitaan liitteessä III olevassa luettelossa;
- b) tuojaosapuoli on antanut sihteeristölle vastineen kyseisestä kemikaalista 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti; ja
- c) sihteeristö on toimittanut vastineen osapuolille 10 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

13 artikla

Vietävien kemikaalien mukana toimitettavat tiedot

1. Osapuolten konferenssi kannustaa Maailman tullijärjestöä nimeämään, soveltuvin osin, erityiset harmonoituun järjestelmään perustuvat nimikkeet liitteessä III luetelluille yksittäisille kemikaaleille tai kemikaaliryhmille. Kukin osapuoli vaatii, että

kun tällaiselle kemikaalille on annettu nimi, kyseisen kemikaalin lähetyksiäkirjoissa mainitaan tämä nimi sitä vietäessä.

2. Jollei tuojaosapuolen määrittämisestä vaatimuksista muuta johdu, kukin osapuoli vaatii, ottaen huomioon asiaa koskevat kansainväliset standardit, että sekä liitteessä III lueteltuihin kemikaaleihin että sen alueella kiellettyihin tai ankarasti sääntelyihin kemikaaleihin sovelletaan niitä vietäessä sellaisia pakkausmerkintävaatimuksia, joilla varmistetaan riittävä tietojen saanti ihmisten terveydelle tai ympäristölle aiheutuvista riskeistä ja vaaroista.

3. Jollei tuojaosapuolen määrittämisestä vaatimuksista muuta johdu, kukin osapuoli voi vaatia, ottaen huomioon asiaa koskevat kansainväliset standardit, että kemikaaleihin, joihin sovelletaan sen alueella ihmisten terveyttä tai ympäristöä koskevia pakkausmerkintävaatimuksia, sovelletaan niitä vietäessä sellaisia pakkausmerkintävaatimuksia, joilla varmistetaan riittävä tietojen saanti ihmisten terveydelle tai ympäristölle aiheutuvista riskeistä ja vaaroista.

4. Ammattikäyttöön käytettävien 2 kohdassa tarkoitettujen kemikaalien osalta kukin viejäosapuoli vaatii, että kansainvälisesti tunnustetussa muodossa annettu viimeisimmät saatavilla olevat tiedot sisältävä käyttöturvallisuustiedote lähetetään kaikille tuojille.

5. Pakkausmerkinnässä ja käyttöturvallisuustiedotteessa olevien tietojen on mahdollisuuksien mukaan oltava yhdellä tai useammalla tuojaosapuolen virallisella kielellä.

14 artikla

Tietojen vaihto

1. Kukin osapuoli edistää soveltuvin osin ja tämän yleissopimuksen tavoitteen mukaisesti

- a) tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia kemikaaleja koskevien tieteellisten, teknisten, taloudellisten ja lainsäädännöllisten tietojen, mukaan lukien toksikologisten, ekotoksikologisten ja turvallisuutta koskevien tietojen, vaihtoa;
- b) sellaisten yleisesti olevien tietojen toimittamista, jotka koskevat tämän yleissopimuksen tavoitteisiin liittyviä kotimaisia lainsäädäntötoimia; ja
- c) tietojen välittämistä muille osapuolille suoraan tai sihteeristön kautta kotimaisista sääntelytoimista, jotka rajoittavat merkittävästi yhden tai useamman kemikaalin käyttöä.

2. Tämän yleissopimuksen nojalla tietoja vaihtavat osapuolet suojelevat kaikkia luottamuksellisia tietoja yhteisesti sovitulla tavalla.

3. Seuraavia tietoja ei tässä yleissopimuksessa pidetä luottamuksellisina:

- a) edellä 5 ja 6 artiklan nojalla toimitetut liitteissä I ja IV tarkoitettut tiedot;
- b) edellä 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen käyttöturvallisuustiedotteiden sisältämät tiedot;
- c) kemikaalin viimeinen käyttöpäivä;
- d) tiedot varotoimista, mukaan lukien vaarallisuusluokitus, riskin luonne sekä asiaa koskevat turvallisuusohjeet; ja
- e) tiivistelmä toksikologisten ja ekotoksikologisten testien tuloksista.

4. Kemikaalien valmistuspäivää ei tässä yleissopimuksessa yleensä pidetä luottamuksellisena tietona.

5. Osapuoli, joka pyytää tietoja liitteessä III lueteltujen kemikaalien kauttakulusta alueellaan, voi ilmoittaa tarpeistaan sihteeristölle, joka välittää tiedon kaikille osapuolille.

15 artikla

Yleissopimuksen täytäntöönpano

1. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kansallisten infrastruktuuriensa ja instituutioidensa perustamiseksi ja vahvistamiseksi tämän yleissopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa varten. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla, tarpeen mukaan, kansallisen lainsäädännön tai hallinnollisten toimenpiteiden antaminen tai muuttaminen sekä:

- a) kansallisten rekistereiden ja tietokantojen perustaminen, mukaan lukien kemikaalien turvallisuusohjetta koskevat tiedot;
- b) tuotannonalan aloitteiden kannustaminen kemikaalien turvallisuuden edistämiseksi; ja
- c) vapaaehtoisten sopimusten edistäminen ottaen huomioon 16 artiklan määräykset.

2. Kukin osapuoli varmistaa, mahdollisuuksien mukaan, että kemikaalien käsittelyä ja onnettomuuksien hallintaa sekä ihmisten terveyden ja ympäristön kannalta liitteessä III lueteltuja kemikaaleja turvallisempia vaihtoehtoja koskevat tiedot ovat asianmukaisesti yleisön saatavilla.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä suoraan tai, soveltuvin osin, toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kautta tämän yleisso-

pimuksen täytäntöönpanemiseksi pienalueittain ja alueittain sekä maailmanlaajuisesti.

4. Minkään tämän yleissopimuksen määräyksen ei voida tulkita rajoittavan osapuolten oikeutta toteuttaa ihmisten terveyttä ja ympäristöä tämän yleissopimuksen vaatimuksia tiukemmin suojelevia toimenpiteitä, jos tällainen toimenpide noudattaa tämän yleissopimuksen määräyksiä ja se on kansainvälisen oikeuden mukainen.

16 artikla

Tekninen apu

Osapuolet tekevät yhteistyötä erityisesti kehitysmaiden ja siirtymätalouden maiden tarpeet huomioon ottaen teknisen avun tarjoamiseksi näille maille, jotta ne voivat kehittää kemikaalien hallinnoimiseen tarvittavia infrastruktuureja ja valmiuksia ja jotta tämä yleissopimus voidaan panna täytäntöön. Osapuolet, joiden kemikaalien sääntelyä koskevat ohjelmat ovat edistyneemmällä tasolla, antavat teknistä apua, mukaan lukien koulutusta, muille osapuolille kemikaalien hallinnoimiseen tarvittavien infrastruktuurien ja valmiuksien kehittämiseksi kemikaalien koko elinkaarta varten.

17 artikla

Määräysten rikkominen

Osapuolten konferenssi kehittää ja hyväksyy mahdollisimman pian sellaisia menettelyjä ja hallinnollisia järjestelmiä, joiden avulla voidaan määrittää tämän yleissopimuksen määräysten noudattamatta jättäminen sekä sellaisten osapuolten kohtelu, joiden on todettu rikkovan näitä määräyksiä.

18 artikla

Osapuolten konferenssi

1. Perustetaan osapuolten konferenssi.

2. Osapuolten konferenssin ensimmäisen kokouksen kutsuvat koolle yhdessä sekä UNEP:n toimitusjohtaja että FAO:n pääjohtaja viimeistään vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta. Tämän jälkeen osapuolten konferenssi pitää varsinaisia kokouksia konferenssin määrittämin säännöllisin väliajoin.

3. Osapuolten konferenssi pitää ylimääräisiä kokouksia konferenssin tarpeellisina pitäminä aikoina tai jonkin osapuolen kirjallisesta pyynnöstä, jos pyyntöä kannattaa vähintään kolmasosa osapuolista.

4. Ensimmäisessä kokouksessaan osapuolten konferenssi laatii ja hyväksyy yksimielisesti itselleen ja mahdollisille osapuol-

ten konferenssin alaisille elimille työjärjestyksen ja varainhoitoa koskevat säännöt sekä sihteeristön toimintaa ohjaavat varainhoitomääräykset.

5. Osapuolten konferenssi tarkastelee ja arvioi jatkuvasti tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Se toteuttaa tällä yleissopimuksella sille määrätty tehtävät, ja tätä tarkoitusta varten se

- a) perustaa jäljempänä 6 kohdassa esitettyjen vaatimusten lisäksi yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisina pitämänsä osapuolten konferenssin alaiset elimet;
- b) tekee yhteistyötä, mahdollisuuksien mukaan, toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen sekä hallitusten välisten ja valtioista riippumattomien elinten kanssa; ja
- c) harkitsee tämän yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavia lisätoimia ja toteuttaa ne.

6. Osapuolten konferenssi perustaa ensimmäisessä kokouksessaan konferenssin alaisuudessa toimivan elimen, jota kutsutaan kemikaalien arviointikomiteaksi, tässä yleissopimuksessa kyseiselle komitealle määrättyjen tehtävien suorittamiseksi. Näin ollen

- a) kemikaalien arviointikomitean jäsenet nimittää osapuolten konferenssi. Komitean jäsenenä on rajoitettu määrä hallitusten nimeämiä kemikaalien hallinnon asiantuntijoita. Komitean jäsenet nimitetään maantieteellisesti oikeudenmukaisen jaon perusteella samalla varmistuen, että osapuolena olevien kehitysmaiden ja teollisuusmaiden välinen tasapaino toteutuu;
- b) osapuolten konferenssi päättää komitean tehtävistä, organisaatiosta ja toiminnasta;
- c) komitea pyrkii hyväksymään suosituksensa yksimielisesti. Jos kaikki pyrkimykset yksimielisyyden saavuttamiseksi epäonnistuvat, suositus voidaan viimeisenä keinona hyväksyä läsnäolevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmasosan ääntenenemmistöllä.

7. Yhdistyneet Kansakunnat ja sen erityisjärjestöt sekä Kansainvälinen atomienergiajärjestö ja kaikki tämän sopimuksen ulkopuoliset valtiot voivat osallistua osapuolten konferenssiin tarkkailijoina. Kaikki sellaiset yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa toimivaltaiset niin valtiolliset kuin valtioista riippumattomatkin kansalliset tai kansainväliset elimet ja virastot, jotka ovat ilmoittaneet sihteeristölle toiveestaan saada osallistua osapuolten konferenssiin tarkkailijoina, voidaan hyväksyä, jollei vähintään kolmasosa läsnäolevista osapuolista vastusta tätä. Tarkkailijoiden hyväksyntään ja osallistumiseen sovelletaan osapuolten konferenssin antamia menettelysääntöjä.

19 artikla

Sihteeristö

1. Perustetaan sihteeristö.
2. Sihteeristön tehtäviin kuuluvat
 - a) osapuolten konferenssin ja sen alaisten elinten kokousjärjestelyt sekä palvelujen järjestäminen;
 - b) tuen antamisen helpottaminen pyynnöstä osapuolille yleissopimuksen täytäntöönpanon osalta, erityisesti kehitysmaille sekä siirtymätalouden maille;
 - c) tarvittavan koordinoinnin varmistaminen muiden asianosaisten kansainvälisten elinten sihteeristöjen kanssa;
 - d) sellaisten hallinnollisten ja sopimusperusteisten järjestelyjen toteuttaminen osapuolten konferenssin kokonaisvaltaisessa ohjauksessa, joita sihteeristön tehtävien tehokas hoitaminen saattaa edellyttää; ja
 - e) muut tässä yleissopimuksessa sille määrätty sihteeristötehtävät sekä osapuolten konferenssin mahdollisesti määräämät tehtävät.
3. Tässä yleissopimuksessa määrätty sihteeristötehtävät hoitavat yhdessä sekä Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman toimitusjohtaja että Yhdistyneiden Kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön pääjohtaja, ellei niiden sopimista ja osapuolten konferenssin hyväksymistä järjestelyistä muuta johdu.
4. Osapuolten konferenssi voi päättää läsnäolevien ja äänestävien osapuolten kolmen neljäsosan ääntenenemmistöllä uskoa sihteeristötehtävät yhdelle tai useammalle toimivaltaiselle kansainväliselle järjestölle, jos konferenssi katsoo, ettei sihteeristö toimi tarkoitetulla tavalla.

20 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1. Osapuolet sopivat keskinäiset yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riitansa neuvottelemalla tai muulla valitsemallaan rauhanomaisella tavalla.
2. Tätä yleissopimusta ratifioitaessa, hyväksyttäessä tai siihen liittäessä taikka milloin tahansa näiden jälkeen osapuoli, joka ei ole alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, voi tallettajalle toimitetulla asiakirjalla ilmoittaa, että yleissopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevilla riidoissa se tunnustaa toisen tai molemmat seuraavista riitojenratkaisutavoista pakolliseksi tai pakollisiksi saman velvoitteen hyväksyneen osapuolen osalta:

a) osapuolten konferenssin mahdollisimman pian hyväksymään liitteeseen sisällytettyjen menettelyjen mukainen välimiesmenettely; ja

b) riidan saattaminen Kansainväliseen tuomioistuimeen.

3. Osapuoli, joka on alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, voi tehdä vaikutukseltaan vastaavan välimiesmenettelyä koskevan ilmoituksen 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla menettelyllä.

4. Edellä 2 kohdan nojalla tehty ilmoitus on voimassa siihen saakka, kun sen voimassaolo päättyy ilmoitusehtojen mukaisesti, taikka kolme kuukautta sen jälkeen, kun kirjallinen ilmoitus sen kumoamisesta on talletettu tallettajan huostaan.

5. Ilmoituksen voimassaolon päättyminen, kumoamista koskeva ilmoitus tai uusi ilmoitus eivät millään tavoin vaikuta välimiesoikeudessa tai Kansainvälisessä tuomioistuimessa vireillä oleviin toimiin, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

6. Jos riidan osapuolet eivät ole hyväksyneet samaa 2 kohdan mukaista menettelyä taikka jos ne eivät ole hyväksyneet mitään näistä menettelyistä ja jos ne eivät ole pystyneet ratkaisemaan riitaansa 12 kuukauden kuluessa siitä, kun toinen osapuolista ilmoitti toiselle niiden välisen riidan syntymisestä, riita on alistettava sovittelukomiteaan riidan osapuolen pyynnöstä. Sovittelukomitea antaa kertomuksen suosituksineen. Sovittelukomiteaa koskevat muut menettelyt mainitaan liitteessä, jonka osapuolten konferenssi hyväksyy viimeistään osapuolten konferenssin toisessa kokouksessa.

21 artikla

Yleissopimuksen muuttaminen

1. Kaikki osapuolet voivat ehdottaa muutoksia tähän yleissopimukseen.

2. Tämän yleissopimuksen muutokset hyväksytään osapuolten konferenssin kokouksessa. Sihteeristö toimittaa ehdotetut muutokset osapuolille viimeistään kuusi kuukautta ennen kokousta, jossa muutosehdotukset on tarkoitus hyväksyä. Sihteeristö toimittaa myös ehdotetut muutokset tämän yleissopimuksen allekirjoittajille sekä antaa ne tiedoksi tallettajalle.

3. Osapuolet pyrkivät kaikin keinoin sopimaan tähän yleissopimukseen ehdotetuista muutoksista yksimielisesti. Jos kaikki keinot yksimielisyyden saavuttamiseksi on käytetty ja sopuun ei ole päästy, muutos voidaan viimeisenä keinona hyväksyä kokouksessa läsnäolevien ja äänestävien jäsenten kolmen neljäsosan ääntenenemmistöllä.

4. Tallettaja ilmoittaa muutoksesta kaikille osapuolille ratifiointia tai hyväksymistä varten.

5. Muutoksen ratifioinnista tai hyväksymisestä ilmoitetaan tallettajalle kirjallisesti. Edellä 3 kohdan mukaisesti hyväksytty muutos tulee voimaan sen hyväksyneen osapuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun vähintään kolme neljäsosaa osapuolista on tallettanut ratifiointia tai hyväksymistä koskevat asiakirjat. Tämän jälkeen muutos tulee voimaan muiden osapuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun kyseinen osapuoli on tallettanut muutoksen ratifiointia tai hyväksymistä koskevat asiakirjansa.

22 artikla

Liitteiden hyväksyminen ja muuttaminen

1. Tämän yleissopimuksen liitteet ovat erottamaton osa tätä yleissopimusta ja viittaus tähän yleissopimukseen tarkoittaa samalla viittausta yleissopimuksen liitteisiin, ellei toisin määrätä.

2. Liitteissä määrätään ainoastaan menettelytapaa koskevista, tieteellisistä, teknisistä tai hallinnollisista asioista.

3. Tämän yleissopimuksen lisäliitteiden ehdottamiseen, hyväksymiseen ja voimaantuloon sovelletaan seuraavaa menettelyä:

a) lisäliitteitä koskevat ehdotukset tehdään ja hyväksytään 21 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa määrättyllä menettelyllä;

b) osapuoli, joka ei voi hyväksyä lisäliitettä, ilmoittaa tästä tallettajalle kirjallisesti vuoden kuluessa siitä päivästä, jona tallettaja ilmoitti lisäliitteen hyväksymisestä. Tallettaja ilmoittaa viipymättä kaikille osapuolille vastaanottamistaan lisäliitteen hyväksymättä jättämistä koskevista ilmoituksista. Osapuoli voi milloin tahansa perua lisäliitteen hyväksymättä jättämistä koskevan aiemman ilmoituksensa; tällöin liite tulee voimaan kyseisen osapuolen osalta, jollei c alakohdasta muuta johdu; ja

c) niiden osapuolten osalta, jotka eivät ole toimittaneet ilmoitusta b alakohdan määräysten mukaisesti, liite tulee voimaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja ilmoitti lisäliitteen hyväksymisestä.

4. Liitettä III lukuun ottamatta, tämän yleissopimuksen liitteiden muutosten ehdottamiseen, hyväksymiseen ja voimaantuloon sovelletaan samoja menettelyjä kuin yleissopimuksen lisäliitteiden ehdottamiseen, hyväksymiseen ja voimaantuloon.

5. Liitteen III muutosten ehdottamiseen, hyväksymiseen ja voimaantuloon sovelletaan seuraavaa menettelyä:

- a) Liitteen III muutos ehdotukset tehdään ja hyväksytään 5 ja 9 artiklassa sekä 21 artiklan 2 kohdassa määrättyllä menettelyllä;
 - b) osapuolten konferenssi tekee hyväksymistä koskevat päätöksensä yksimielisesti;
 - c) tallettaja toimittaa liitteen III muuttamista koskevan päätöksen viipymättä osapuolille. Muutos tulee voimaan kaikkien osapuolten osalta päätöksessä mainittuna päivänä.
6. Jos lisäliite tai liitteen muutos koskee tämän yleissopimuksen muutosta, lisäliite tai liitteen muutos ei tule voimaan, ennen kuin yleissopimuksen muutos tulee voimaan.

23 artikla

Äänestäminen

1. Jollei 2 kohdasta muuta johdu, kaikilla tämän yleissopimuksen osapuolilla on yksi ääni.
2. Alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä on toimivaltansa kuuluvissa asioissa yhtä monta ääntä kuin osapuolina olevien jäsenvaltioidensa lukumäärä. Tällainen järjestö ei saa käyttää äänioikeuttaan, jos joku sen jäsenvaltioista käyttää omaa äänioikeuttaan, ja päinvastoin.
3. Tässä yleissopimuksessa ilmaisulla 'läsnäolevat ja äänestävät osapuolet' tarkoitetaan läsnäolevia osapuolia, jotka äänestävät puolesta tai vastaan.

24 artikla

Allekirjoitus

Tämä yleissopimus on avoinna kaikille valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille allekirjoittamista varten Rotterdamissa 11 päivänä syyskuuta 1998 ja Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa 12 päivästä syyskuuta 1998 10 päivään syyskuuta 1999.

25 artikla

Yleissopimuksen ratifiointi ja hyväksyminen sekä siihen liittyminen

1. Tämä yleissopimus edellyttää valtioiden tai alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen ratifiointia tai hyväksymistä. Valtiot ja alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt voivat liittyä siihen siitä päivästä alkaen, jona yleissopimus ei enää ole avoinna allekirjoittamista varten. Yleissopimuksen ratifiointia ja hyväksymistä sekä siihen liittymistä koskevat asiakirjat talletetaan tallettajan huostaan.
2. Kaikki tämän yleissopimuksen velvoitteet sitovat sellaisia alueellisia taloudellisen yhdentymisen järjestöjä, joista tulee tämän yleissopimuksen osapuolia ilman, että mikään niiden jäsenvaltioista on yleissopimuksen osapuoli. Sellaisten järjestö-

jen osalta, joiden yksi tai useampi jäsenvaltio on tämän sopimuksen osapuoli, järjestö ja sen jäsenvaltiot päättävät näistä yleissopimuksista johtuvien keskinäisten velvoitteiden hoitamisesta. Tällöin järjestö ja sen jäsenvaltiot eivät saa käyttää tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan rinnakkain.

3. Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö ilmoittaa yleissopimuksen ratifiointia tai hyväksymistä taikka siihen liittymistä koskevassa asiakirjassaan toimivaltansa laajuuden tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa. Tällaiset järjestöt ilmoittavat myös tallettajalle, joka puolestaan ilmoittaa osapuolille, toimivaltansa laajuuden merkittävästä muuttumisesta.

26 artikla

Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun viideskymmenes yleissopimuksen ratifiointia tai hyväksymistä taikka siihen liittymistä koskeva asiakirja on talletettu.
2. Sellaisten valtioiden ja alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen osalta, jotka ratifioivat tai hyväksyvät tämän yleissopimuksen taikka liittyvät siihen sen jälkeen, kun viideskymmenes yleissopimuksen ratifiointia tai hyväksymistä taikka siihen liittymistä koskeva asiakirja on talletettu, yleissopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun kyseinen osapuoli on tallettanut yleissopimuksen ratifiointia tai hyväksymistä taikka siihen liittymistä koskevat asiakirjansa.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa asioissa alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettaman asiakirjan ei katsota lisäävän kyseisen järjestön jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lukumäärää.

27 artikla

Varaumat

Tähän yleissopimukseen ei voi tehdä varaumia.

28 artikla

Irtisanominen

1. Osapuoli voi kolme vuotta sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan sen osalta, irtisanoa tämän yleissopimuksen ilmoittamalla tästä kirjallisesti tallettajalle.
2. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen, taikka ilmoituksessa mahdollisesti mainittuna myöhemmän ajankohtana.

29 artikla

Tallettaja

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri toimii tämän yleissopimuksen tallettajana.

30 artikla

Alkuperäiset kielitoisinnot

Tämän yleissopimuksen alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä sitovat, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet ovat asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Rotterdammassa kymmenentenä päivänä syyskuuta tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkahdeksan.

LIITTEEN A liite I

5 ARTIKLAN NOJALLA ANNETUISSA ILMOITUKSISSA VAADITTAVAT TIEDOT

Ilmoituksissa on mainittava

1. **ominaisuudet, tunnistetiedot ja käyttötarkoitukset:**

- a) yleisnimi;
- b) kansainvälisesti tunnustetun, esimerkiksi Kansainvälisen teoreettisen ja sovelletun kemian liiton (IUPAC) nimikkeistön mukainen kemiallinen nimi, jos sellainen on olemassa;
- c) kauppanimet ja valmisteiden nimet;
- d) koodinumerot: kemiallisen tiivistelmäpalvelun (CAS) numero, harmonoidun järjestelmän nimike sekä muut numerot;
- e) tiedot vaarallisuusluokituksista, jos kemikaaliin sovelletaan luokitteluvaatimuksia;
- f) kemikaalin käyttötarkoitukset;
- g) fysikaalis-kemialliset, toksikologiset ja ekotoksikologiset ominaisuudet;

2. **suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi:**

- a) suoraan sovellettavaa lainsäädäntötoimintaa koskevat erityistiedot:
 - i) tiivistelmä suoraan sovellettavasta lainsäädäntötoimesta;
 - ii) viittaus sääntelyasiakirjaan;
 - iii) suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen voimaantulopäivä;
 - iv) merkintä siitä, onko suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi toteutettu riskien tai vaarojen arvioinnin perusteella, ja jos näin on, tiedot tällaisesta arvioinnista sekä viittaus asiaa koskeviin asiakirjoihin;
 - v) ihmisten terveyttä, mukaan lukien kuluttajien ja työntekijöiden terveyttä, tai ympäristöä koskevat suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen syyt;
 - vi) tiivistelmä kemikaalien ihmisten terveydelle, myös kuluttajien ja työntekijöiden terveydelle, tai ympäristölle aiheuttamista riskeistä ja vaaroista sekä suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen toivotuista vaikutuksista;
- b) luokka tai luokat, jonka tai joiden osalta suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi on annettu, sekä kunkin luokan osalta:
 - i) suoraan sovellettavalla lainsäädäntötoimella kielletty käyttö;
 - ii) edelleen sallittu käyttö;
 - iii) mahdollisuuksien mukaan arvio tuotettujen, tuotujen, vietyjen ja käytettyjen kemikaalien määrästä;
- c) mahdollisuuksien mukaan maininta suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen todennäköisestä merkityksestä muille valtioille ja alueille;
- d) muut asiaa koskevat tiedot, esimerkiksi:
 - i) arvio suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen sosiaalis-taloudellisista vaikutuksista;
 - ii) mahdollisuuksien mukaan tiedot vaihtoehtoista ja niihin liittyvistä riskeistä, kuten:
 - yhdenmetyt tuholaitentorjuntastrategiat,
 - teollisuuden käytänteet ja prosessit, myös puhtaampi teknologia.

LIITTEEN A liite II

**ARVIOINTIPERUSTEET KIELLETTYJEN TAI ANKARASTI SÄÄNNELTYJEN KEMIKAALIEN LISÄÄMISEKSI
LIITTEESSÄ III OLEVAAN LUETTELOON**

Kun kemikaalien arviointikomitea tarkastelee sihteeristön 5 artiklan 5 kohdan nojalla toimittamia ilmoituksia, sen tehtävänä on

- a) vahvistaa, että suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi on toteutettu ihmisten terveyden tai ympäristön suojelemiseksi;
- b) todentaa, että suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi on toteutettu riskien arvioinnin seurauksena. Tällaisen arvioinnin on perustuttava tieteellisten tietojen tarkasteluun kyseisessä osapuolella vallitsevissa olosuhteissa. Annetuissa tiedoissa mainitaan tämän vuoksi, että:
 - i) tiedot on saatu tieteellisesti tunnustettujen menetelmien mukaisesti;
 - ii) tietoja on tarkasteltu ja tarkastelut on kirjattu yleisesti tunnustettujen tieteellisten periaatteiden ja menettelyjen mukaisesti;
 - iii) suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi perustui riskien arviointiin toimenpiteen toteuttaneessa osapuolella vallitsevissa olosuhteissa;
- c) harkita, seuraavat seikat huomioon ottaen, muodostaako suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi riittävän laajan perustan kemikaalin lisäämiseksi liitteessä III olevaan luetteloon:
 - i) johtiko suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi käytettyjen kemikaalien tai kemikaalien käyttötarkoitusten määrän huomattavaan laskuun tai voidaanko sen odottaa johtavan tällaiseen tulokseen;
 - ii) pienensikö suoraan sovellettava lainsäädäntötoimi tosiasiallisesti ihmisten terveydelle tai ympäristölle aiheutunutta riskiä ilmoituksen tehneessä osapuolella tai olisiko riskin merkittävä pieneminen ollut odotettavissa;
 - iii) koskevatko suoraan sovellettavan lainsäädäntötoimen toteuttamiseen johtaneet tekijät ainoastaan maantieteellisesti rajoitettua aluetta tai muulla tavoin rajoitettuja olosuhteita;
 - iv) käydäänkö kemikaalilla todistettavasti ulkomaankauppaa;
- d) ottaa huomioon, että tahallinen väärinkäyttö ei sinällään ole riittävä syy lisätä kemikaali liitteessä III olevaan luetteloon.

LIITTEEN A liite III

KEMIKAALIT, JOIHIN SOVELLETAAN ILMOITETUN ENNAKKOSUOSTUMUKSEN MENETTELYÄ

Kemikaali	CAS-numero(t)	Luokka
2,4,5-T	93-76-5	Torjunta-aine
Aldriini	309-00-2	Torjunta-aine
Kaptafoli	2425-06-1	Torjunta-aine
Klordaani	57-74-9	Torjunta-aine
Klordiniformi	6164-98-3	Torjunta-aine
Klooribentsylaatti	510-15-6	Torjunta-aine
DDT	50-29-3	Torjunta-aine
Dieldriini	60-57-1	Torjunta-aine
Dinosebi ja sen suolat	88-85-7	Torjunta-aine
EDB (1,2-dibromietaani)	106-93-4	Torjunta-aine
Fluoriasetamidi	640-19-7	Torjunta-aine
HCH (isomeerien seos)	608-73-1	Torjunta-aine
Heptakloori	76-44-8	Torjunta-aine
Heksaklooribentseeni	118-74-1	Torjunta-aine
Lindaani	58-89-9	Torjunta-aine
Elohopeayhdisteet, myös epäorgaaniset elohopeayhdisteet, alkyylielohopeayhdisteet sekä alkyylioksialkyyli- ja aryylielohopeayhdisteet		Torjunta-aine
Pentakloorifenoli	87-86-5	Torjunta-aine
Monokrotofossi (Aineen liukoiset nestevalmisteet, joissa on yli 600 g vaikuttavaa ainetta litraa kohti)	6923-22-4	Erittäin vaarallinen torjunta-ainevalmiste
Metamidofossi (Aineen liukoiset nestevalmisteet, joissa on yli 600 g vaikuttavaa ainetta litraa kohti)	10265-92-6	Erittäin vaarallinen torjunta-ainevalmiste
Fosfamidoni (Aineen liukoiset nestevalmisteet, joissa on yli 1 000 g vaikuttavaa ainetta litraa kohti)	13 171-21-6 (E- ja Z- isomeerien seos) 23 783-98-4 (Z-isomeeri) 297-99-4 ((E)-isomeeri)	Erittäin vaarallinen torjunta-ainevalmiste
Metyyliiparationi (emulgoitavat tiivisteet (EC), joissa on 19,5, 40, 50 tai 60 prosenttia vaikuttavaa ainetta sekä jauheet, joissa on 1,5, 2 tai 3 prosenttia vaikuttavaa ainetta)	298-00-0	Erittäin vaarallinen torjunta-ainevalmiste

Kemikaali	CAS-numero(t)	Luokka
Parationi (tämän aineen kaikki valmis- teet — aerosolit, levitettävät jauheet, emulgoituvat tiivisteet (EC), pelletit (GR) ja kostutettavat jauheet (WP) — kuuluvat mukaan, lukuun ottamatta kapseloituja suspensioita (CS)	56-38-2	Erittäin vaarallinen torjunta- ainevalmiste
Krokidoliitti	12001-28-4	Teollisuuskemikaali
Polybromatut bifenyylit (PBB)	36355-01-8 (heksa-) 27858-07-7 (okta-) 13654-09-6 (deka-)	Teollisuuskemikaali
Polyklooratut bifenyylit (PCB)	1336-36-3	Teollisuuskemikaali
Polyklooratut terfenyylit (PCT)	61788-33-8	Teollisuuskemikaali
Tris(2,3-dibromipropyyl)fosfaatti	126-72-7	Teollisuuskemikaali

LIITTEEN A liite IV

ERITTÄIN VAARALLISTEN TORJUNTA-AINEVALMISTEIDEN LISÄÄMISTÄ LIITTEESSÄ III OLEVAAN LUETTELOON KOSKEVAT TIEDOT JA ARVIOINTIPERUSTEET**1 osa. Ehdotuksen tehneeltä osapuolelta vaadittavat asiakirjat**

Edellä 6 artiklan 1 kohdan nojalla toimitettuihin ehdotuksiin liitetään asiaa koskevat asiakirjat, jotka sisältävät seuraavat tiedot:

- a) vaarallisen torjunta-ainevalmisteen nimi;
- b) vaikuttavien aineiden nimi;
- c) kunkin vaikuttavan aineen suhteellinen määrä;
- d) valmisteen tyyppi;
- e) tuottajien kaupalliset nimet, jos nämä ovat tiedossa;
- f) valmisteen yleiset ja tunnustetut käyttötavat ehdotuksen tehneen osapuolen alueella;
- g) selkeä kuvaus ongelmatapauksista, mukaan lukien kielteiset vaikutukset sekä tapa, jolla valmistetta käytettiin;
- h) ehdotuksen tehneen osapuolen ongelmatapauksien vuoksi mahdollisesti toteuttamat tai toteuttamiksi aikomat sääntely- tai hallintotoimenpiteet tai muut toimenpiteet.

2 osa. Sihteeristön hankkimat tiedot

Edellä 6 artiklan 3 kohdan nojalla sihteeristö kerää valmistetta koskevat tiedot, mukaan lukien:

- a) valmisteen fysikaalis-kemialliset, toksikologiset ja ekotoksikologiset ominaisuudet;
- b) muissa valtioissa voimassa olevat käsittely- tai sovellusrajoitukset;
- c) tiedot valmistetta koskevista ongelmatapauksista muissa valtioissa;
- d) muiden osapuolten, kansainvälisten järjestöjen, valtiosta riippumattomien järjestöjen tai muiden merkityksellisten kansallisten tai kansainvälisten lähteiden toimittamat tiedot;
- e) soveltuvien osien riskien ja/tai vaaran arviointi;
- f) soveltuvien osien valmisteen käytön laajuudesta viitteitä antavat tiedot, kuten rekisteröintien, tuotannon tai myynnin määrä;
- g) muut kyseisen torjunta-aineen valmisteet sekä näihin valmisteisiin mahdollisesti liittyvät ongelmatapaukset;
- h) vaihtoehtoiset haitallisten organismien valvontatavat;
- i) mahdolliset muut kemikaalien arviointikomitean merkittävänä pitämät tiedot.

3 osa. Erittäin vaarallisten torjunta-ainevalmisteiden lisäämistä liitteessä III olevaan luetteloon koskevat arviointiperusteet

Kun kemikaalien arviointikomitea tarkastelee sihteeristön 6 artiklan 5 kohdan nojalla toimittamia ehdotuksia, se ottaa huomioon

- a) niiden todisteiden luotettavuuden, joista käy ilmi, että ehdotuksen tehneen osapuolen alueella yleisten tai tunnustettujen käytänteiden mukainen kyseisen valmisteen käyttö aiheutti ilmoitetut ongelmatapaukset;

- b) tällaisten ongelmatapausten merkittävyyden muille valtioille, joissa on samanlainen ilmasto, olosuhteet ja valmisteiden käyttötavat;
 - c) sellaisia teknologioita tai tekniikkoja koskevat käsittely- tai sovellusrajoitukset, joita ei voida kohtuudella taikka laajalti käyttää valtioissa, joilta puuttuu tarvittava infrastruktuuri;
 - d) ilmoitettujen vaikutusten merkittävyyden suhteessa käytetyn valmisteiden määrään;
 - e) sen, että tahallinen väärinkäyttö ei sinänsä ole riittävä syy lisätä valmistetta liitteessä III olevaan luetteloon.
-

LIITTEEN A liite V

VIENTI-ILMOITUKSEN TIETOJA KOSKEVAT VAATIMUKSET

1. Vienti-ilmoitukseen sisällytetään seuraavat tiedot:
 - a) viejä- ja tuojaosapuolen asianomaisten nimettyjen kansallisten viranomaisten nimi ja osoite;
 - b) lähetyksen oletettu vientipäivä tuojaosapuoleen;
 - c) kielletyn tai ankarasti säännellyn kemikaalin nimi sekä tiivistelmä sellaisista liitteessä I eriteltyistä tiedoista, jotka on toimitettava sihteeristöön 5 artiklan mukaisesti. Jos useampia tällaisia kemikaaleja sisältyy seokseen tai valmisteeseen, tällaiset tiedot on toimitettava jokaisesta kemikaalista;
 - d) lausunto, josta käy ilmi kemikaalin oletettu luokka sekä sen oletettu käyttö kyseisessä luokassa tuojaosapuolen alueella, jos nämä ovat tiedossa;
 - e) tiedot varotoimenpiteistä, joilla vähennetään kemikaalille altistumista ja sen päästöjä;
 - f) seoksen tai valmisteen osalta kyseisen kielletyn tai ankarasti säännellyn kemikaalin pitoisuus;
 - g) tuojan nimi ja osoite;
 - h) sellaiset viejäosapuolen asianomaisen nimetyn kansallisen viranomaisen helposti saatavilla olevat lisätiedot, joista on apua tuojaosapuolen nimetylle kansalliselle viranomaiselle.
 2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi viejäosapuoli toimittaa tuojaosapuolen mahdollisesti pyytämät liitteessä I eriteltyt lisätiedot.
-

LIITE B

**ROTTERDAMIN YLEISSOPIMUKSEN 25 ARTIKLAN (3 KOHDAN) MUKAINEN EUROOPAN YHTEISÖN
ILMOITUS**

"Euroopan yhteisö ilmoittaa, että sillä on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimivalta tehdä kansainvälisiä sopimuksia ja täyttää niistä aiheutuvat velvollisuudet, jotka myötävaikuttavat seuraavien tavoitteiden saavuttamiseen:

- ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen,
- ihmisten terveyden suojelu,
- luonnonvarojen harkittu ja järkevä käyttö,
- sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin.

Lisäksi Euroopan yhteisö ilmoittaa, että se on jo antanut jäsenvaltioitaan sitovia säädöksiä, mukaan lukien vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annetun, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 304/2003 jotka kattavat tämän yleissopimuksen pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia asioita, ja se toimittaa kyseisten säädösten luettelon yleissopimuksen pääsihteeriin ja tarvittaessa pitää sitä ajan tasalla.

Euroopan yhteisö vastaa niiden yleissopimuksesta johtuvien ja voimassa olevan yhteisön lainsäädännön alaan kuuluvien velvoitteiden täyttämisestä.

Yhteisön toimivallan käyttöä kehitetään sen luonteen vuoksi jatkuvasti."
